

ÜLESTÕUSMISPÜHADE LÄKITUS AASTAL 2025

*Tulge ja võtke vastu valgus –
igavesest Valgusest,
ja austage Kristust, kes on surnuist üles tõusnud!*

Auväärsed Pärnu ja Saaremaa piiskop Aleksander ja Haapsalu piiskop Damaskinos, armsad meie püha Eesti Kiriku liikmed, preestrid ja diakonid, ristija Johannese ja apostel Andrease kloostri auväärsed õed, minu südamele armas rahvas, meie koguduste liikmed!

Sel suurel ja pühal ülestõusmise päeval meie, kogu maailma kristlased, hüüame nagu ühel häääl ja ühest südamest, laulame ja kuulutame samal päeval, samal tunnil ja samal hetkel suure ja kõikehaarava rõõmuga: KRISTUS ON ÜLES TÕUSNUD!

Professor Olivier Clement (*olivjee klemaan*) kirjutab, et Kristuse ülestõusmine ei tähenda surnukeha ellu ärkamist või surnu tagasi pöördumist ellu samas olekus, milles ta oli enne surma. Kristuse ülestõusmine muudab täiesti Tema ihu olekut. Ülestõusnud Kristus on see, kes on tulnud alla maa sügavamatesse paikadesse; Ta on see, kes on läinud üles üle kõigi taevaste, et Ta täidaks kõiksuse (Ef 4:8-10). Nüüdsest on Kristus väljaspool ruumi ja aja piire; nüüdsest muudab Ta need võimaluseks kohtuda, osaduse teeks. Ülestõusnud Kristus on meie sees, et vabastada meid surmast, ja püha Aleksandria Kirilli sõnade järgi tema jutluses Luuka evangeeliumist (V,19), “nagu tules karastatud raud omandab tule värvi, nii vabaneb loodud inimene rikutusest, olles endasse vastu võtnud Jumala Sõna, kes on ülestõusnud Kristus”.

Meie ajal muutuvad pimeduse jõud üha tugevamaks ja agressiivsemaks. Küünilise jõupoliitika tagasitulek, väiksemate riikide halastamatu allutamine, sõltuvus tehnoloogiast, mis väidetavalt “vabastab” inimese mõtlemisvajadusest, ökoloogiline kriis Jumala loodud maailmas ja lugematu arv muid hädasid tunduvad lõhestavat maailma sellisel kujul, nagu me seda tunneme. Kõikide nende hädade keskel ilmub siiski Kristuse ülestõusmine ja kingib meile sellel nii äreval ajal tõelise valguse, „loojumatu päeva“ õndsas lootuses – tõelise tunnistuse Jumala armastusest kogu loodu suhtes läbi Tema võidu surma üle.

Ülestõusmishommikul laulame: „Eile maeti mind ühes Sinuga maha, oh Kristus, täna tõusen ma ühes Sinuga surnust üles”. Jah, ülestõusmispühade valguses ärkame nagu uued inimesed. Jumal kingib meile uuesti elu. Jumal andestab meile, nagu Ta andestas evangeeliumis mainitud naisele, kes tabati abielurikkumiselt. Kristus ütleb igaühele meist: “Ma ei mõista sind hukka, mine ja ära tee enam pattu”. Ilma kurjusest ja kirgedest puhtaks saamata on aga võimatu saada osa ülestõusmise valgusest. Just seda õpetab meile vanasõna Athose mäelt: “Kui sa sured enne, kui sa sured, siis sa ei sure siis, kui sa sured”. Ülestõusnud Kristus ei suru ennast peale, Ta ilmutab end salaja, rahulikult ja lihtsalt neile, kes Teda usu ja armastusega vastu võtavad... Mäletan, kuidas minu igavikku lahkunud sõber teoloogiaprofessor Olivier Clement ütles mulle kord: “Ülestõusmine ei anna usku, vastupidi: usk teeb ülestõusmise ilmseks”.

Armsad sõbrad ülestõusnud Issandas!

Ülestõusmise valgus särab pimeduses ja neelab lõpuks kogu pimeduse. Nüüdsest alates on maa peal uus tuli – Püha Vaimu tuli. Kristus äratas oma surma läbi surnud üles. Ei ole suuremat armastuse väljendust inimese elu ja inimese maise ihu vastu kui sõnum ülestõusmisest, mis on meie kutsumine ja missioon. Me täidame seda isikliku kogemuse kaudu, mis käib läbi risti ja lõpeb tühja haua ees, millest Kristus pärast oma ülestõusmist lahkus.

Lõpetan mõttega tundmatu 1. sajandi lauliku teosest, kes ütleb ülestõusmise kohta nii: “Ma avasin suletud väravad, /... midagi ei olnud enam suletud / sest Mina olen värav kõikidele olenditele / Ma vabastasin kõik vangid, nüüdsest on nad Minu omad / ja Ma ei jäta kedagi”.

Ja kreeka kirjanik Menas G. Hadžiantoni ütleb oma raamatus „Igal paasal“:
„Kristus on üles tõusnud ja iga päev on ülestõusmine!
Kristus on üles tõusnud ja iga tund on ülestõusmine!
Kristus on üles tõusnud ja iga hingetõmme on ülestõusmine!“

Temale olgu au ja kiitus igavesti!

KRISTUS ON ÜLES TÕUSNUD! TÕESTI ON ÜLES TÕUSNUD!

+ Stefanus,
Tallinna ja kogu Eesti metropoliit,
Püha Sinodi esimees

Tallinnas 20. aprillil 2025